

Turkish Studies

Economics, Finance, Politics

Volume 14 Issue 3, 2019, p. 903-920
DOI: 10.29228/TurkishStudies.23311
ISSN: 2667-5625
Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 05.06.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 10.09.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (22.07.2019)-Referee 2 (23.07.2019)

This article was checked by iThenticate.

TÜRKİYE'DE KATILIM BANKALARININ PERFORMANS ÖLÇÜMÜ: CAMELS ANALİZİNE DAYALI BİR UYGULAMA

*Tuba ÖZKAN**

ÖZ

Ulusal ve uluslararası piyasalarda faaliyet gösteren bankaların performansı hem yerel piyasayı hem de küresel piyasaları etkilemektedir. Finansal piyasalarda önemli bir yere sahip olan bankaların uyguladıkları politikaları takip etmek, finansal durumlarını ilgili finansal oranlara bakarak analiz etmek ve kontrol etmek, finansal piyasalardaki olası risklere karşı zamanında önlem almak bankalar için önemli bir konudur. Bankaların taşıdıkları riskler, mali durumları ve performansları objektif ve gerçeği yansıtacak şekilde belirlenmeli ve ekonomik birimler, bankaların finansal yapıları hakkında doğru ve güvenilir bir şekilde bilgilendirilmelidir.

Bankalar, finansal durum değerlendirmesi risk faktörlerinin belirlenmesi ve kar zarar koşullarının tahmin edilmesi gibi faaliyetlerini performans ölçümlerini dikkate alarak değerlendirebilirler. Bankalarda finansal tabloların analizi, diğer işletmelerin finansal analizlerinden biraz farklıdır. Bunun en önemli nedeni, banka bilanço kalemlerinin diğer işletme bilanço kalemlerinden farklı olmasıdır. Bilanço kalemleri farklı olduğu için, bankalar farklı oranlar yardımıyla analiz edilmelidir. ABD'de geliştirilen ve uygulanan CAMELS Derecelendirme Sistemi, sermaye yeterliliği, aktif kalitesi yönetim yeterliliği, karlılık, likidite ve piyasa risklerine duyarlılığı analiz ederek bankaların performans ölçümünü yapmaktadır.

Bu çalışmanın amacı da Türkiye'deki katılım bankalarının finansal performanslarını CAMELS performans değerlendirme sistemi yardımıyla analiz etmektir. Bu amaç doğrultusunda 5 katılım bankasının 2016-2018 yılları arasındaki verileri kullanılarak 21 finansal oranla karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda incelenen bankalar içerisinde en iyi finansal performansa sahip bankalar sırasıyla

* Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, E-posta: tuba.ozkan@atauni.edu.tr

Vakıf, Kuveyt Türk ve Ziraat katılım bankaları olurken; Türkiye Finans ve Albaraka Türk katılım bankaları en zayıf performansa sahip bankalar olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankaları, Performans Ölçümü, CAMELS Analizi.

PERFORMANCE MEASUREMENT OF PARTICIPATION BANKS IN TURKEY: AN APPLICATION BASED ON ANALYSIS OF CAMELS

ABSTRACT

The performance of banks operating in national and international markets affects both the local market and global markets. It is an important issue for banks to follow the policies implemented by banks that have an important place in financial markets, to analyze and control their financial situation by looking at the relevant financial ratios and to take timely measures against possible risks in financial markets.

Banks' risks, financial status and performance must be determined to reflect objective and reality and economic units must be informed correctly and reliably about the financial structure of banks. Banks can evaluate their activities such as financial assessment, determination of risk factors and forecasting of profit loss conditions by considering performance measurements. The analysis of financial statements in banks is slightly different from the financial analysis of other enterprises. The most important reason for this is that bank balance sheet items are different from other business balance sheet items. Since the balance sheet items are different, banks should be analyzed with the help of different ratios. Developed and implemented in the USA, the CAMELS Rating System analyzes the performance of banks by analyzing the capital adequacy, asset quality management adequacy, profitability, liquidity and sensitivity to market risks.

The aim of this study is to analyze the financial performance of the participation banks in Turkey through performance evaluation system of CAMELS. For this purpose, a comparative analysis was made with 21 financial ratios by using the data of 5 participation banks between the years 2016-2018. As a result of the analysis, the banks with the best financial performance were the banks with Vakıf, Kuveyt Turk and Ziraat participation banks respectively while the Turkey Finance and Albaraka Turk participation banks were the weakest performing banks.

STRUCTURED ABSTRACT

Remote surveillance and on-site supervision of Turkish banking sector is so important because of its significance for national economy and financial system. Balance sheet items of banks are different from other firms. That's why, different ratios and analysis techniques are used for financial analysis of banks. In this study, financial analyses of the banks have been made by CAMELS analysis management. CAMELS

analysis is kind of analysis technique which is constituted by supervision authorities in USA are used for risk based audit system of banks. Capital power, management quality, assets quality, liquidity position, profitability position, and sensitivity to market risks of banks which have operations in the market have been measured by selected ratios in the analysis.

Aim of the study is analysing financial performance of 5 participant banks which had been operating in Turkish banking system for 3 years between the years of 2016 and 2018 by the help of CAMELS rating system and financial ratios. Banks which have been examined are involved in Table 1.

Table 1: Banks are involved in analysis

	Transaction Code	Bank
1	ALBARAKA	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.
2	KUVEYT	Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
3	FİNANS	Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.
4	VAKIF	Vakıf Katılım Bankası A.Ş.
5	ZİRAAT	Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

Financial performance of banks which constitute issue of the study have been tried to determine by using CAMELS method and Microsoft Office Excel package program have been used to resolve of the model. Information about the banks which take part in the study have been obtained from the web site of the Participant Banks Association of Turkey.

In Table 2, CAMELS points of participant banks which have been calculated for between the years of 2016 and 2018 have been showed.

Table 2: CAMELS points of participant banks between the years of 2016-2018

	2016	2017	2018
ALBARAKA	-15,58	-12,77	-10,16
C (Capital Adequacy)	-10,47	-4,87	-4,28
A (Assets Quality)	-1,58	0,53	-2,27
M (Management Quality)	-3,52	-5,45	-2,71
E (Profitability)	1,19	-4,24	-10,54
L (Liquidity)	-2,21	1,10	6,95
S (Market Risk. Sensivity)	1,01	0,18	2,68
KUVEYT	20,17	9,16	6,03
C (Capital Adequacy)	4,32	-3,09	-2,04
A (Assets Quality)	4,59	6,87	3,79
M (Management Quality)	1,75	1,60	1,64
E (Profitability)	10,78	3,42	1,88

L (Liquidity)	-0,64	0,64	-0,85
S (Market Risk. Sensivity)	-0,63	-0,28	1,60
FINANS	-28,79	-25,29	-30,57
C (Capital Adequacy)	-9,83	0,44	-0,75
A (Assets Quality)	-18,83	-21,58	-15,86
M (Management Quality)	-0,51	-3,71	-1,96
E (Profitability)	1,78	-1,33	-2,44
L (Liquidity)	-3,38	0,21	-3,66
S (Market Risk. Sensivity)	1,98	0,68	-5,90
VAKIF	26,34	32,85	29,09
C (Capital Adequacy)	18,46	13,05	7,97
A (Assets Quality)	8,85	7,70	6,14
M (Management Quality)	3,74	8,72	2,83
E (Profitability)	-7,25	0,98	7,31
L (Liquidity)	5,69	2,27	3,86
S (Market Risk. Sensivity)	-3,15	0,14	0,97
ZİRAAT	-2,14	-3,96	5,61
C (Capital Adequacy)	-2,47	-5,53	-0,90
A (Assets Quality)	6,97	6,48	8,19
M (Management Quality)	-1,46	-1,15	0,19
E (Profitability)	-6,50	1,18	3,79
L (Liquidity)	0,53	-4,21	-6,31
S (Market Risk. Sensivity)	0,79	-0,73	0,65

It has been seen that values of the analyzes results are not between 1-5. That's why, it can be said that positive values in the tables show that a bank has better performance than others in the sector, while negative values in the table whos that a bank has worse performance than others in the sector. Evaluation of 5 participant banks which have been examined is like that;

Albaraka Türk Katılım Bankası: Generally the bank had been being affected negatively. The bank had undercapitalisation in 2016. Even though negative effect had been continuing, CAMELS points had been rising gradually in 2017 and 2018. It has been seen that profitability of the bank had been decreasing gradually. The bank had proceeded negatively in general, but capital adequacy and liquidity ratios of the bank had been proceeding positively.

Kuveyt Türk Katılım Bankası: Generally the bank had been being affected positively. CAMELS point of the bank had been decreasing comparing to 2016, because of the decline on profitability ratio. Although profitability ratio of the bank had been decreasing by degrees, it had been having the highest profitability ratio on average for 3 years. Even though the bank had decrease in capital adequacy and profitability ratio, sensivity to market risk of the bank had been rising gradually.

Türkiye Finans Katılım Bankası: The bank has been having negative CAMELS point between the years of 2016-2018. It had the lowest CAMELS point comparing to others in the study. The bank had negative tendency in terms of both years and ratios. 6 components of the bank were negative. Capital adequacy of the bank had tendency to recover itself. The bank had problems about assets quality and sensivity to market risk.

Vakıf Katılım Bankası: The bank was the most steady among 5 participant banks in term of CAMELS point. Capital adequacy of the bank was generally higher than others. It was the bank which had been having the highest point among 5 banks for 3 years.

Ziraat Katılım Bankası: Negative point of the bank in 2016 had been continuing during 2017. The bank which had been having fast recovery since 2018, had been being insufficient in terms of liquidity adequacy. However, the bank had been being sufficient in terms of assets quality and profitability.

When general 3 years duration has evaluated between the years of 2016-2018, Vakıf Katılım, Kuveyt Türk Katılım and Ziraat Katılım had the best financial performance respectively, while Türkiye Finans Katılım and Albaraka Türk Katılım had the lowest financial performance respectively. When the best banks have been evaluated based on components, Vakıf Katılım becomes prominent in terms of capital adequacy, assets quality, management quality, and liquidity. Kuveyt Türk Katılım becomes prominent in terms of profitability ratio. Albaraka Türk Katılım becomes prominent in terms of sensivity to market risk. When the worst banks have been evaluated based on components, Albaraka Türk Katılım becomes prominent in terms of capital adequacy, management quality, and profitability. Türkiye Finans Katılım becomes prominent in terms of assets quality and sensivity to market risk. Ziraat Katılım becomes prominent in terms of liquidity.

Results of the analysis have showed situations of the banks for specific duration and according to values of the components. Hence, interpretation of the results by generalising the results for other banks and bank groups or other sectors would be incorrect. Evidences obtained from the study give information about particular period. Future terms can't be interpreted by looking the results of this study. So evidences of the study give information about the years from 2016 to 2018. Financial performance evaluation can be realized by differentiating banks and financial ratios for new studies.

Keywords: Participation Banks, Performance Measurement, CAMELS Analysis.

1. Giriş

Bankalar, üstlendikleri görevler itibariyle ülke ekonomisinin sağlıklı çalışmasında büyük öneme sahip olduklarından ülkelerin finansal sisteminin temel kurumlarındandır. Bu sektörde meydana gelebilecek olumsuzluklar hem ülke ekonomisi hem de finansal sektör açısından büyük sorunlar doğuracaktır. Bu sebeple bankacılık sektörünün sürekli olarak incelenmesi ve denetlenmesi gerekmektedir.

Günümüzde bankalar artık sadece kendi ülke piyasalarını ve ekonomik sistemini etkilemekle kalmayıp diğer ülke piyasalarını ve ekonomilerini de etkiledikleri için bankaları sürekli denetim ve gözetim altında tutmak amacıyla denetim otoriteleri çeşitli yöntemler geliştirmektedirler. Bu yöntemlerden biri olan CAMELS Derecelendirme Sistemi ABD’de geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuş olup; bankaların sermaye yeterliliğini, aktif kalitesini, yönetim yeterliliğini, karlılığını, likidite durumlarını ve piyasa risklerine olan duyarlılıklarını analiz ederek performans ölçümünü yapmaktadır.

Son yıllarda İslami bankaların sadece İslam ülkeleri ile sınırlı kalmaksızın tüm dünyada artan bir öneme sahip olması akademik çalışmalarda bu bankalar üzerine yapılan araştırmaların artış göstermesine sebep olmuştur. Konunun artan önemi göz önüne alınarak bu çalışmada, Türkiye’de faaliyet gösteren 5 katılım bankasının 2016-2018 dönemi finansal performansı, 21 adet finansal oran kullanılarak CAMELS derecelendirme sistemi ile analiz edilmiştir.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmından sonra ikinci bölümde literatürde yer alan CAMELS derecelendirme sistemi ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde CAMELS derecelendirme sisteminin oluşturulması ve bileşenleri açıklanmıştır. Dördüncü bölümde ise, ülkemizde 2016-2018 yıllarında faaliyette bulunan 5 katılım bankasının performans analizi, CAMELS derecelendirme sistemine göre yapılmış ve sonuçlar irdelenmiştir. Çalışmanın sonuç bölümünde ise bulgular ortaya konulup değerlendirilmiştir.

2. Literatür Taraması

Bankaların finansal durumlarının tespit edilmesinde CAMELS analizi ile hem ulusal hem de uluslararası alanda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Sadece katılım bankalarında performans ölçümü ile ilgili yapılan çalışmalar az olmakla birlikte genellikle geleneksel bankalarla karşılaştırıp performanslarını değerlendirmişlerdir. CAMELS analizi ile yapılan çalışmalardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Laghari vd. (2011), CAMELS analizi çerçevesinde yapmış oldukları çalışmada, Müslüman Ticaret Bankası ve Pakistan Ulusal Bankasının performansı incelenmiştir. Yapılan analiz likidite pozisyonu bakımından bankaların problemleri olduğunu göstermiştir. Çalışmanın sonucunda her iki bankanın da performansının iyi olduğu tespit edilmiş ve her iki bankanın da mevduatları büyürken yatırımları düşmüştür.

Christopoulos, Mylonakis ve Diktapanidi (2011), merkezi ABD’nin New York kentinde bulunan ve şimdiye dek iflas etmiş en büyük yatırım bankası olan Lehman Brothers yatırım bankasının son beş yılının (2003-2007) verilerini kullanarak bankanın bu yıllardaki performansını CAMELS performans değerlendirme yöntemi aracılığıyla ölçmüşlerdir. Analiz sonucunda yazarlar bankada kötü ve şüpheli kredi yönetiminin bulunduğunu tespit etmişlerdir.

Rozzani ve Rahman (2013), 2008-2011 yılları arasında Malezya’da faaliyet gösteren 19 geleneksel ve 16 İslami bankanın finansal performanslarını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, genel olarak Malezya’daki geleneksel ve İslami bankaların performans seviyelerinin oldukça benzer olduğu görülmüştür.

Roman ve Şargu (2013), Romanya’da faaliyette bulunan 15 bankanın performanslarını incelemişlerdir. Yapılan analiz sonucunda incelenen bankalar arasında en büyük bankanın likidite notu hariç diğer notları oldukça yüksek olarak tespit edilmiştir. Diğer bankalarının CAMELS notlarının ise değişiklik gösterdiği belirlenmiştir

Kandemir ve Demirel Arıcı (2013), 2001-2010 döneminde Türk bankacılık sektöründeki 3’ü kamu, 11’i özel ve 11’i yabancı sermayeli mevduat bankası olmak üzere toplam 25 mevduat bankasını mülkiyet yapılarına göre gruplandırarak; 2001 bankacılık krizi sonrası dönem ile kriz döneminde

bankaların performanslarını 19 adet finansal oran kullanarak analiz etmiş ve karşılaştırmışlardır. Araştırma sonucuna göre, 2001 bankacılık krizi sonrasında bankaların yüksek sermaye yeterliliğine sahip olduklarını ve krizlere karşı daha temkinli ve hazırlıklı olduklarını tespit etmişlerdir. Bu dönemde yabancı sermayeli bankaların yönetim kalitesi ve aktif kalitesi açısından diğerlerinden daha iyi oldukları tespit edilmiştir.

Karapınar ve Doğan (2015), 2006-2011 döneminde Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 32 geleneksel banka ile 4 katılım bankasının finansal performanslarını 28 oran kullanarak analiz etmişlerdir. Analiz sonucunda, katılım bankalarının geleneksel bankalara göre piyasa risklerine karşı duyarlılık açısından daha güçlü olduğu; likidite ve yönetim açısından ise daha zayıf olduğu tespit edilmiştir. Artıları ve eksileri dikkate alındığında, Türkiye’deki katılım bankalarının ticari bankalar kadar etkili olduğunu ifade etmişlerdir.

Gümüş ve Nalbantlıoğlu (2015), 2002-2013 dönemi için Türk Bankacılık Sektöründeki bankaları yerli özel, kamu, yabancı sermayeli bankalar ve katılım bankaları olarak 4 gruba ayırarak yaptıkları çalışmada bankaların performanslarını 23 finansal oran kullanarak analiz etmişlerdir. Analiz sonucunda yönetim kalitesi ve karlılık açısından yerli özel sermayeli bankaların oldukça iyi durumda olduğu tespit edilirken, bu bankaları 2001 krizi sonrası güçlü sermaye yapıları ve düzgün aktifleri ile kamu bankaları izlemiştir. Yabancı sermayeli bankalar ise son yıllarda bu bankaların tam tersi bir görüntü çizmiştir. Katılım bankalarının ise faizsiz bankacılık ürünlerini kullanmaları nedeniyle sermayelerinin diğer bankalara göre yetersiz kaldığı belirlenmiştir.

Komorowski ve Kubiszewska (2016), Bosna Hersek’te 2010-2014 döneminde bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 1 İslami banka ile sektördeki diğer geleneksel bankaların finansal performanslarını karşılaştırmışlardır. Beş yıllık süreyi kapsayan analiz sonucunda, İslami bankanın finansal durumunun geleneksel bankalara nispeten daha istikrarlı olduğu görülmüştür.

Ahmedov ve Memedov (2017), Azerbaycan bankacılık sektöründe yer alan bankaların performanslarını analiz etmişlerdir. Çalışmada ilk olarak 2010-2014 yıllarında Azerbaycan bankacılık sektöründeki tüm mevduat bankalarını içeren bir performans endeksi oluşturmuşlardır. Daha sonra ise dezenflasyon sürecinde yerli sermayeli bankaların gösterdikleri performans araştırılmıştır. Analiz dönemlerinde bankaların aktif kalitesinde bir düşüş yaşandığı görülmüştür. Yönetim yeterliliği açısından 2014 yılı dışında yabancı sermayeli bankaların müşterilerinden kredi alımında zorlukla karşılaşmadıkları tespit edilmiştir.

Gündoğdu (2017), 2008 küresel finansal krizinin bankaların performansı üzerine etkisini ölçmek amacıyla 2005-2015 dönemi için Türkiye’nin en büyük 10 mevduat bankasının finansal performanslarını 29 finansal oran kullanılarak ölçmüştür. Yapılan analiz sonucunda Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası, Akbank, İş Bankası, Garanti Bankası ve Halk Bankası’nın performans göstergelerinin son derece iyi olduğu tespit edilirken TEB, Denizbank, Finansbank ve Yapı Kredi Bankasının performanslarının ise bu bankaların tam tersi bir performans gösterdikleri ifade edilmiştir.

Benli, Karaca ve Bozdan (2018), Türkiye’deki 3 katılım bankasının 2010-2017 yılları arasındaki finansal performanslarını 18 adet oran kullanarak ölçmüşlerdir. Yapılan analizde Türkiye Finans Katılım Bankası’nın 2010-2017 yılları arasında genel olarak olumlu performans gösterdiği, Albaraka Türk’ün yalnızca 2014 yılında olumlu performans gösterdiği ve Kuveyt Türk’ün 2015 yılında çok kötü bir performans gösterdiği görülmüştür.

Uslu (2019), Türkiye’deki 12 yabancı sermayeli bankanın 2010-2016 yılları arasındaki performanslarını 23 finansal oran kullanarak karşılaştırmıştır. Analiz sonuçları, 2010 yılı esas alındığında 2016 yılında yabancı bankaların % 50’sinde performans düşüşü olduğunu göstermiştir. Banka karlılığının, yönetim kalitesinin ve sermaye yeterliliklerinin genel olarak 2014 yılından sonra düştüğü gözlemlenmiştir. Piyasa riskine duyarlılığın toparlanarak küçük bir artış gösterirken, likidite

yeterliliği ve aktif kalitesinin arttığı ortaya çıkmıştır. Sermaye yeterliliğinde fazla bir düşüş olmasa da bazı bankaların sektörün gerisinde kaldığı tespit edilmiştir.

3. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmanın amacı, 2016-2018 yılları arasındaki 3 yıllık dönemde Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 5 katılım bankasının finansal performanslarını CAMELS derecelendirme sistemi ve finansal oranlar yardımıyla analiz etmektir. Çalışmada incelenen bankalar Tablo 1’ de yer almaktadır.

Tablo 1: Analiz Kapsamında Yer Alan Bankalar

	İşlem Kodu	Banka
1	ALBARAKA	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.
2	KUVEYT	Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
3	FINANS	Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.
4	VAKIF	Vakıf Katılım Bankası A.Ş.
5	ZİRAAT	Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

4. Araştırmanın Verileri ve Yöntemi

Araştırmanın konusunu oluşturan bankaların finansal performansları, CAMELS yöntemi kullanılarak belirlenmeye çalışılmış ve modelin çözümünde Microsoft Office Excel paket programından yararlanılmıştır. Çalışmada yer alan bankalara ilişkin bilgiler Türkiye Katılım Bankaları Birliği’nin internet sitesinden temin edilmiştir.

4.1. CAMELS Analizi

CAMELS analizi, matematiksel hesaplamalar ile oran analizinin birleşiminden oluşan bir derecelendirme yöntemidir. CAMELS Derecelendirme Sistemi bankaların finansal sağlık derecelerini değerlendirmek amacıyla birçok denetim kuruluşu ve ülke tarafından kullanılan genel kabul görmüş bir denetim sistemidir. CAMELS analizi, Amerika Birleşik Devletleri’nde FFIEC (Federal Financial Institutions Examination Council) tarafından 1979 yılında kullanılmış ve kısa bir süre sonra finansal kuruluşlarının finansal açıdan sağlığını derecelendiren standart bir denetim aracı olmuştur. CAMELS analizi BDDK tarafından bankaların derecelendirilmesinde kullanılmakta ancak sonuçlar kamuoyu ile paylaşılmamaktadır (Altemur, Karaca ve Güvenli, 2018). Ülkeler bazında geniş uygulama alanı bulan CAMELS derecelendirme modeli, gerek ulusal gerekse uluslararası akademik alanda kendine geniş yer edinmiştir.

Bu yöntem ilk harflerini aldığı 6 bileşenden meydana gelmektedir. Buna göre; Sermaye Yeterliliğini C (Capital Adequacy); Varlık Kalitesini A (Asset Quality); Yönetim Yeterliliğini M (Management Adequacy); Kazanç Durumu E (Earnings); Likidite Durumunu L (Liquidity); Piyasa Risklerine Duyarlılığı ise S (Sensitivity to Market Risk) ifade etmektedir (Kaya, 2001, s. 1). CAMELS analizi, bankacılık sisteminin değerlendirmesini, bilanço ve kar-zarar tablolarının incelenmesini içermektedir. CAMELS analizi sonucunda olumsuz durumda görülen bankalar, başarısız olarak nitelendirilmemektedir. Piyasa yapıcılarını CAMELS analizi sonucunu erken uyarı sistemi gibi düşünerek, ilgili bankalara odaklanmaya çalışıp finansal gücü tespit etmeye çalışmaktadırlar. Yapılan analizler sonucunda yalnızca finansal yapısı güçsüz bankalar değil, aynı zamanda finansal yapısı güçlü bankalar da belirlenmektedir (Abdullayev, 2013, s. 98). Aşağıda Tablo 2’de bankaların denetimi aşamasında CAMELS bileşenleri değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken kriterler gösterilmektedir.

Tablo 2: CAMELS Analizi Sürecinde Dikkat Edilecek Kriterler

	Karlılık durumu
	Ek sermayeye ihtiyaç duyulduğu durumlarda kaynak olanaklarının durumu
	Bankaların büyüklükleri dikkate alınarak finansman durumlarının değerlendirilmesi
	Riskli varlıkların durumu, bu risklere yeterli karşılığın ayrılıp ayrılmadığı, yeniden değerlendirme koşulları
	Dağıtılmamış karların büyüklüğü
	Bilanço dışı işlemlerin oluşturduğu risklerin değerlendirilmesi
	Bilançonun varlık yapısının çeşitli riskleri de içerecek şekilde ayrıştırılması
	Büyümeye dair banka planları
	Sermaye piyasalarına ve diğer sermaye kaynaklarına erişim koşulları
A - (Asset) Aktif Kalitesi	Kredi ve yatırım portföyünün incelenmesi
	Problemlili varlıkların tespiti, izlenmesi ve tahsilindeki başarı
	Sorunlu varlıkların tahsilatındaki başarı
	Türev işlemlerin, bilanço dışı faaliyetlerde verilen teminatların, kredi limitlerinin ve kredi risk düzeyinin incelenerek değerlendirilmesi
	Kredi karşılıklarının durumu ve olası zarar karşılıklarının ayrılması
	Varlık yoğunlaşmasının değerlendirilmesi
	Kredi kullandırma sürecinin şartları, yönetsel değerlendirme şartları, kredi kullandırırken gerekli risk değerlendirmesinin yapıp yapılmadığı ve buna uygun olarak teminat alınması
	Yönetim ve iç denetim bilgi sistemlerinin durumu
M (Management) Yönetim kalitesi	Yönetim kurulu tarafından banka kararlarının desteklenme koşulları
	Üst yönetim ve yönetim kurulunda otoritenin dağılımı ve yönetim kalitesi
	Mevzuata uygun işleyiş
	Üst yönetimin ve yönetim kurulunun stratejileri, sektördeki gelişmelere, yeni ürün ve hizmetlere uyumu, faaliyetlere ait riskleri kontrol etme başarıları ve öncülük etme kapasiteleri
	Banka yönetiminin, denetçilerin değerlendirmelerini ve uyanlarını dikkate alması ve mevzuata uygun bir bankacılık sisteminin yaratılmasına katkı yapma arzusu
	Bankaların risk, yönetim ve bilgi sistemlerinin yapısı, faaliyet alanlarına göre büyüklüğü ve yeterliliği
	Faaliyet alanlarındaki uygun politikaların oluşturulma seviyesi ve iç kontrol sistemlerinin yeterliliği
	Bankaların risk profili ve genel başarısı
Yönetimin başarısı ve derinliği	
E (Earnings) Kazançlar(Karlılık)	Varlık yoğunlaşmasının incelenmesi
	Banka için yeterli sermayenin dağıtılmamış karlar vasıtasıyla sağlanıp sağlanmadığı
	Kazançların kaynağı ve kalitesi
	Trende bağlı ve istikrar açısından kazançların durumunun değerlendirilmesi
	Yönetim bilgi sistemi ve bütçeleme sisteminin değerlendirilmesi
	Yeniden değerlendirme ve karşılık sisteminin durumu
L (Liquidity) Likidite durumu	Kazançların piyasa riskine karşı duyarlılığı
	Mevduatların gelişimi ve istikrarı
	Para ve benzeri fon piyasalarına erişim koşulları
	Kısa vadeli oynak fonlara bağımlılık düzeyi
	Fon kaynaklarının farklılaştırılması durumu
Likidite kaynaklarının bugün ve sonrası için değerlendirilmesi ve likidite ihtiyacının giderilmesi	

	Varlıkların menkul kıymetlere dönüştürülebilirlik durumu ve satılabilirlik koşulları
	Likiditesinin, yönetim bilgi sistemlerini ve likidite stratejilerini içerecek şekilde değerlendirilmesi
S (Sensitivity to market risk) Piyasa riskine duyarlılık	Yönetimin maruz kalınan piyasa riskini tespit ve kontrol etmedeki başarısı
	Piyasadaki olumsuz değişimlere karşı kazanç ve sermaye değerinin hassasiyeti
	Döviz ve ticaret işlemlerinden kaynaklanan piyasa riski durumu
	Ticari olmayan işlemlerde maruz kalınan faiz riskinin yapısı

Kaynak: Ege, Topaloğlu ve Karakozak, 2015, s. 112-113.

Çalışmanın uygulama kısmında bankaların 2016-2018 dönemi için aşağıdaki aşamalar takip edilerek CAMELS bileşik değerleri bulunmuştur (Erdoğan ve Karaca, 2018: 30).

Tablo 3: CAMELS Oranının Hesaplanmasında İzlenen Aşamalar

İzlenen Aşamalar	Yapılan İşlem
1. Aşama: Veri Seti Oluşturulması	Analizi yapılan 5 katılım bankasının 2016-2018 yıllarına ait 6 bileşen bazında 21 finansal orandan oluşan veri seti oluşturulmuştur.
2. Aşama: Referans Değerlerinin Hesaplanması	3 yıllık dönem için 5 bankanın 21 finansal oranı ayrı ayrı analiz edilmiştir. Böylelikle, her yıl için 105 (5*21) finansal oranın, aritmetik ortalaması alınarak referans değerleri hesaplanmıştır.
3. Aşama: Endeks Değerlerinin Hesaplanması	Her bankanın ilgili yıla ait banka değerinin yine aynı yıla ait referans değerine bölünüp 100 ile çarpılmasıyla endeks değeri hesaplanmıştır.
4. Aşama: Sapma Değerinin Hesaplanması	Çalışmada kullanılan 21 finansal oranının bileşenleri etkileme yönlerine göre (+), (-) hesaplanan değerdir. İlişkinin yönü (+) ise endeks değerden 100 çıkarılarak, ilişkinin yönü (-) ise 100' den endeks değer çıkarılarak hesaplanmıştır.
5. Aşama: Sapma Değerinin Ağırlıklandırılması	Bulunan sapma değerinin, söz konusu finansal oranlara verilen ağırlık değerlerinin çarpılmasıyla hesaplanmıştır.
6. Aşama: Ağırlıklı Sapma Değerlerinin Toplanması	Hesaplanan ağırlıklı sapma değerlerin her bileşen bazında ayrı ayrı toplanmasıyla hesaplanmıştır.
7. Aşama: Toplam Ağırlıklı Sapma Değerlerinin Bileşen Bazında Ağırlıklandırılması	Toplam ağırlıklı sapma değerlerin, bileşenlere verilen ağırlık değerleri ile çarpılarak hesaplanmıştır.
8. Aşama: Bileşik CAMELS Değerlerinin Hesaplanması	Bulunan sapma değerlerin bileşen bazındaki ağırlık değerlerinin toplanmasıyla hesaplanmıştır.
9. Aşama: CAMELS Notunu Verilmesi	1 ile 5 skalasında hesaplanan CAMELS bileşen değerlerine not verilir.

CAMELS analizi derecelendirmeleri 1 ve 5 arası bir ölçek üzerinden yapılmaktadır. "1" en yüksek performansı belirten kurumu ifade ederken, derecenin artması kötüye giden durumu ifade etmektedir. Buna göre (Ahmedov ve Memmedov, 2017, s. 100-101);

"1" Her açıdan güçlü bankaları (Her bir bileşen için bankanın notu 1 veya 2 olmalı),

"2" Genel olarak güçlü bankaları (Her bir bileşen değerleri 3'den kötü olmamalı),

"3" Performanslarıyla ilgili sorunlar yaşanan bankaları,

"4" Genel olarak önemli sorunları olan ve yönetsel/finansal olarak bozulmaların yaşandığı performansı düşük bankaları,

“5” Çok ciddi yönetsel/finansal sorunları olan bankaları ifade etmektedir.

4.2. Bulgular ve Değerlendirilmesi

Çalışmada ilk olarak kullanılacak finansal oranlar tespit edilmiştir. Bu oranların seçilmesinde literatür incelemesi sonucunda CAMELS analizinde en çok kullanılan finansal oranlar tercih edilmiştir. Finansal oranlar 6 grupta toplam 21 finansal orandan oluşmaktadır. Bu oranlara ilişkin bilgiler Tablo 4’te yer almaktadır. Tabloda çalışmada kullanılan oranın kısa adı, ilişkinin yönü ve ağırlık yüzdesi gibi çeşitli bilgiler yer almaktadır. Yüzdesele ağırlık değeri kişiye göre değişen bir değerdir. Her araştırmacı bu ağırlığı farklı belirleyebilmektedir. Tabloda finansal oranların ilişki yönleri de yer almaktadır. Bu değer, ilgili finansal oranla ilgili birleşen arasındaki olumlu veya olumsuz ilişkiyi göstermektedir. Eğer olumlu ilişki varsa bu ilişkinin yönü artı yoksa eksi olarak ifade edilmektedir.

Tablo 4: CAMELS Bileşenleri, Belirlenen Rasyolar ve Ağırlık Değerleri

BİLEŞENLER VE RASYOLAR	Oranların Kodu	İlişki Yönü	Oranlara Verilen Ağırlık (%)	Bileşenlere Verilen Ağırlık (%)
C				20
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Riske Esas Tutar)	C1	+	25	
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	C2	+	25	
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	C3	+	25	
Net Bilanço Pozisyonu / Özkaynaklar	C4	+	25	
A				20
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	A1	+	25	
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	A2	-	25	
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	A3	+	25	
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	A4	-	25	
M				15
Karpayı Dışı Gelirler (net) / Toplam Aktifler	M1	+	25	
Personel Giderleri / Diğer Faaliyet Giderleri	M2	-	25	
Karpayı Dışı Gelirler (net) / Diğer Faaliyet Giderleri	M3	+	25	
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	M4	-	25	
E				15
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	E1	+	35	
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	E2	+	35	
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Aktifler	E3	+	30	
L				15
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L1	+	35	
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	L2	+	35	
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L3	+	30	
S				15
TP Aktifler / Toplam Aktifler	S1	-	35	
YP Aktifler / YP Pasifler	S2	-	35	
Özel Karşılıklar Sonrası Net Karpayı Geliri / Toplam Aktifler	S3	-	30	

2016-2018 dönemleri itibariyle katılım bankaları için hesaplanan referans değerler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: 2016-2018 Yılları Arası Katılım Bankaları için Belirlenen Referans Değerleri

	2016	2017	2018
C			
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Riske Esas Tutar)	17,78	13,43	12,42
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	10,55	8,68	0,08
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	7,32	5,46	0,07
Net Bilanço Pozisyonu / Özkaynaklar	46,8	24,91	0,3
A			
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	8,07	7,36	29,19
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	2,39	2,39	3,12
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	64,76	69,45	66,3
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	3,23	3,21	1,76
M			
Karpayı Dışı Gelirler (net) / Toplam Aktifler	0,97	1,02	1,69
Personel Giderleri / Diğer Faaliyet Giderleri	47,77	48,35	242,66
Karpayı Dışı Gelirler (net) / Diğer Faaliyet Giderleri	45,78	54,25	481,91
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	2,69	2,59	3,75
E			
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	0,66	0,98	1,09
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	7,53	11,45	13,25
Sürdürülen Faaliyeler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Aktifler	0,84	1,22	1,4
L			
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	29,18	25,08	22,51
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	52,76	39,48	36,69
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	9,11	7,11	2,95
S			
TP Aktifler / Toplam Aktifler	69,47	69,93	55,66
YP Aktifler / YP Pasifler	79,1	69,47	44,34
Özel Karşılıklar Sonrası Net karpayı Geliri / Toplam Aktifler	1,92	2,11	2,56

Referans değerlerinin hesaplanmasından sonraki aşamalar, yani CAMELS bileşen değerlerinin oluşturulması için izlenen adımlar Tablo 6' da verilmiştir. Tablo 5'deki hesaplamalar Albaraka Türk bankasının 2016 yılı için hesaplanan CAMELS bileşik değerine aittir. Bu hesaplamalar her yıl 5 katılım bankası için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalar daha önce ifade edilen adımlar izlenerek hesaplanmıştır.

Tablo 6: 2016 Yılı için Albaraka Türk Katılım Bankası’nın CAMELS Puanının Hesaplanması

BİLEŞENLER VE RASYOLAR	İlişkinin Yönü	Oranlara Verilen Ağırlık (%)	Banka Değeri	Referans Değer	Endeks Değeri	Sapma Değeri	Oranların Ağırlıklı Değerleri ve Toplamları	Grubun Ağırlıklı Değeri	CAMELS Değeri
C		0,2					-52,37		
Özkaynaklar / (Kredi + Piyasa + Operasyonel Riske Esas Tutar)	+	0,25	13,46	17,78	75,69	-24,31	-6,08	-10,47	
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	0,25	6,93	10,55	65,71	-34,29	-8,57		
(Özkaynaklar - Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	+	0,25	3,27	7,32	44,67	-55,33	-13,83		
Net Bilanço Pozisyonu / Özkaynaklar	+	0,25	2,08	46,80	4,44	-95,56	-23,89		
A		0,2					-7,91		
Finansal Varlıklar (net) / Toplam Aktifler	+	0,25	6,44	8,07	79,80	-20,20	-5,05	-1,58	-15,58
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	0,25	2,41	2,39	100,67	-0,67	-0,17		
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	+	0,25	66,49	64,76	102,67	2,67	0,67		
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	0,25	3,66	3,23	113,45	-13,45	-3,36		
M		0,15					-23,46		
Karpayı Dışı Gelirler (net) / Toplam Aktifler	+	0,25	1,06	0,97	109,50	9,50	2,38	-3,52	
Personel Giderleri / Diğer Faaliyet Giderleri	-	0,25	56,56	47,77	118,40	-18,40	-4,60		
Karpayı Dışı Gelirler (net) /	+	0,25	47,35	45,78	103,43	3,43	0,86		

Diğer Faaliyet Giderleri									
Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	0,25	5,06	2,69	188,38	-88,38	-22,10		
E		0,15					7,96		
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	0,35	0,66	0,66	99,70	-0,30	-0,11		
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	0,35	9,54	7,53	126,73	26,73	9,35		1,19
Sürdürülen Faaliyeler Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Aktifler	+	0,3	0,80	0,84	95,69	-4,31	-1,29		
L		0,15					-14,73		
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	0,35	26,19	29,18	89,75	-10,25	-3,59		
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	0,35	42,04	52,76	79,68	-20,32	-7,11		-2,21
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	0,3	7,89	9,11	86,57	-13,43	-4,03		
S		0,15					6,72		
TP Aktifler / Toplam Aktifler	-	0,35	68,27	69,47	98,28	1,72	0,60		
YP Aktifler / YP Pasifler	-	0,35	63,31	79,10	80,04	19,96	6,99		
Özel Karşılıklar Sonrası Net Karpayı Geliri / Toplam Aktifler	-	0,3	1,98	1,92	102,91	-2,91	-0,87		1,01

Tablo 7'de ise, katılım bankalarının 2016-2018 Yılları arasındaki hesaplanan CAMELS puanları tek bir tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Katılım Bankalarının 2016-2018 Yılları Arasındaki CAMELS Puanları

	2016	2017	2018
ALBARAKA	-15,58	-12,77	-10,16
C (Sermaye Yeterliliği)	-10,47	-4,87	-4,28
A (Aktif Kalitesi)	-1,58	0,53	-2,27
M (Yönetim Kalitesi)	-3,52	-5,45	-2,71
E (Karlılık)	1,19	-4,24	-10,54
L (Likidite)	-2,21	1,10	6,95
S (Piyasa Risk. Duyarlılık)	1,01	0,18	2,68
KUVEYT	20,17	9,16	6,03
C (Sermaye Yeterliliği)	4,32	-3,09	-2,04
A (Aktif Kalitesi)	4,59	6,87	3,79
M (Yönetim Kalitesi)	1,75	1,60	1,64
E (Karlılık)	10,78	3,42	1,88
L (Likidite)	-0,64	0,64	-0,85
S (Piyasa Risk. Duyarlılık)	-0,63	-0,28	1,60
FİNANS	-28,79	-25,29	-30,57
C (Sermaye Yeterliliği)	-9,83	0,44	-0,75
A (Aktif Kalitesi)	-18,83	-21,58	-15,86
M (Yönetim Kalitesi)	-0,51	-3,71	-1,96
E (Karlılık)	1,78	-1,33	-2,44
L (Likidite)	-3,38	0,21	-3,66
S (Piyasa Risk. Duyarlılık)	1,98	0,68	-5,90
VAKIF	26,34	32,85	29,09
C (Sermaye Yeterliliği)	18,46	13,05	7,97
A (Aktif Kalitesi)	8,85	7,70	6,14
M (Yönetim Kalitesi)	3,74	8,72	2,83
E (Karlılık)	-7,25	0,98	7,31
L (Likidite)	5,69	2,27	3,86
S (Piyasa Risk. Duyarlılık)	-3,15	0,14	0,97
ZİRAAT	-2,14	-3,96	5,61
C (Sermaye Yeterliliği)	-2,47	-5,53	-0,90
A (Aktif Kalitesi)	6,97	6,48	8,19
M (Yönetim Kalitesi)	-1,46	-1,15	0,19
E (Karlılık)	-6,50	1,18	3,79
L (Likidite)	0,53	-4,21	-6,31
S (Piyasa Risk. Duyarlılık)	0,79	-0,73	0,65

Analiz sonuçlarının 1-5 arasında değerler almadığı görülmektedir. Bu yüzden çalışmada elde edilen bulguların banka bazında değerlendirmesi yapılırken tablolarda yer alan pozitif değerler ilgili bankanın sektöre oranla daha iyi bir performans göstergesine sahip olduğu, negatif değerlerin ise, sektöre oranla daha kötü performans göstergesine sahip olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Çalışmada incelenen 5 katılım bankasının değerlendirmesi banka bazında şu şekildedir;

Albaraka Türk Katılım Bankası: 3 yıllık dönemde genel olarak olumsuz bir seyir izlemiştir. 2016 yılında ciddi sermaye yetersizliği yaşayan banka, negatif seyri devam etse de CAMELS puanı 2017 ve 2018 yıllarında giderek artmıştır. Bankanın karlılık oranında giderek düşüş yaşandığı görülmektedir. Genel olarak olumsuz seyir izleyen bankanın yalnızca sermaye yeterliliği ve likidite oranında 2016'dan 2018'e doğru pozitif bir seyir görülmektedir.

Kuveyt Türk Katılım Bankası: Genel olarak olumlu bir seyir izleyen banka, karlılık oranında giderek düşüş yaşanmasından dolayı CAMELS puanı 2016 yılına göre giderek azalmıştır. Bankanın karlılık oranı giderek düşmesine rağmen diğer bankalara göre ortalama olarak 3 yıllık süreçteki en yüksek karlılık oranına sahiptir. Sermaye yeterliliği ve karlılık oranlarındaki düşüş yaşamasına karşılık piyasa riskine duyarlılığı giderek artmaktadır.

Türkiye Finans Katılım Bankası: 2016-2018 yılları arasında negatif CAMELS puanına sahip olduğu görülmektedir. Çalışmada incelenen bankalar içerisinde CAMELS puanı en düşük bankadır. Hem yıl bazında hem de oranlar bakımından değerlendirildiğinde olumsuz bir eğilimde olduğu görülmektedir. Bankanın 6 adet bileşenin genel olarak negatif olduğu, sermaye yeterliliğinin genel bir düzelme eğiliminde olduğu görülmektedir. En çok aktif kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık konusunda sıkıntı görülmüştür.

Vakıf Katılım Bankası: CAMELS puanı açısından 5 katılım bankası içerisinde en istikrarlı banka olarak nitelendirilebilir. Sermaye yeterliliği genel olarak diğer bankalara göre daha yüksektir. 3 yıllık süreçte incelenen 5 banka içerisinde en yüksek puana sahip bankadır.

Ziraat Katılım Bankası: Bankanın 2016 yılındaki negatif puanı, 2017 yılında da devam etmiştir. 2018 yılından itibaren hızlı bir toparlanma yaşayan bankanın likidite yeterliliği açısından son yıllarda yetersiz olduğu görülmektedir. Buna karşın aktif kalitesi ve karlılık açısından genel olarak yeterli olduğu görülmektedir.

2016-2018 yılları arasındaki üç yıllık süreç genel olarak değerlendirildiğinde; en iyi finansal performansa sahip bankaların sırasıyla Vakıf Katılım, Kuveyt Türk Katılım ve Ziraat Katılım bankalarının olduğu, en zayıf performansa sahip bankaların ise, Türkiye Finans Katılım ve Albaraka Türk Katılım bankalarının olduğu görülmektedir. Bileşen bazında en iyi finansal performansa sahip bankalar değerlendirildiğinde; sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim kalitesi ve likidite bakımından Vakıf Katılım, karlılık oranı bakımından Kuveyt Türk Katılım ve piyasa riskine duyarlılık bakımından Albaraka Türk Katılım bankası öne çıkmışlardır. Bileşen bazında en zayıf performansa sahip bankalar incelendiğinde; sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılık bakımından Albaraka Türk Katılım; aktif kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bakımından Türkiye Finans Katılım ve likidite bakımından Ziraat Katılım bankası öne çıkmışlardır.

Sonuç

Türk bankacılık sektörü, ülke ekonomisi ve finansal sistemi için büyük öneme sahip olduğundan bu sektörün uzaktan gözetimi ve yerinde denetimi büyük önem taşımaktadır. Banka bilançosunun kalemleri diğer işletme bilanço kalemlerinden farklıdır. Bundan dolayı bankaların mali analizinde farklı oranlar ve analiz teknikleri kullanılmaktadır. Bu çalışmada bankaların mali analizi CAMELS analiz yönetim yardımıyla yapılmıştır. CAMELS analizi ABD' de denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve bankaların risk bazlı denetimleri sırasında kullanılan bir analiz tekniğidir. Bu analiz tekniğinde kullanılan seçilmiş rasyolar ile piyasada faaliyet gösteren bankaların sermaye gücü,

yönetim kalitesi, varlık kalitesi, likidite durumu, karlılık durumu ve piyasa risklerine karşı direnci ölçülmektedir.

Çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren 5 katılım bankasının 2016-2018 dönemi finansal performansı, 21 adet finansal oran kullanılarak CAMELS derecelendirme sistemi ile analiz edilmiştir. Çalışmada, 3 yıllık dönem içerisinde 5 katılım bankasının finansal gelişimi ortaya konulmaktadır.

2016-2018 yılları arasındaki üç yıllık süreç genel olarak değerlendirildiğinde; en iyi finansal performansa sahip bankaların sırasıyla Vakıf Katılım, Kuveyt Türk Katılım ve Ziraat Katılım bankalarının olduğu, en zayıf performansa sahip bankaların ise, Türkiye Finans Katılım ve Albaraka Türk Katılım bankalarının olduğu görülmektedir. Bileşen bazında en iyi finansal performansa sahip bankalar değerlendirildiğinde; sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim kalitesi ve likidite bakımından Vakıf Katılım, karlılık oranı bakımından Kuveyt Türk Katılım ve piyasa riskine duyarlılık bakımından Albaraka Türk Katılım bankası öne çıkmışlardır. Bileşen bazında en zayıf performansa sahip bankalar incelendiğinde; sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılık bakımından Albaraka Türk Katılım; aktif kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bakımından Türkiye Finans Katılım ve likidite bakımından Ziraat Katılım bankası öne çıkmışlardır.

Elde edilen analiz sonuçları, gerek incelenen dönemler gerekse bileşenlere verilen değerler itibariyle çalışmaya konu olan bankaların durumlarını göstermektedir. Dolayısıyla değerlendirme sonuçlarının diğer banka veya banka grupları ve diğer sektörler için genelleme yapılarak yorumlanması yanlış olacaktır. Çalışmada elde edilen bulgular sadece çalışmanın kapsadığı dönem hakkında bilgi vermektedir. Bu sonuçlara göre sonraki dönemler yorumlanamamaktadır. Yani çalışmadan elde edilen bulgular bankaların sadece 2016-2018 yılları hakkında bilgi verir. Yapılacak yeni araştırmalarda, kullanılan finansal oranlar ile bankalar farklılaştırılarak ilgili sektörde finansal performans değerlemesi gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Ahmedov, T. ve Memmedov, E. (2017). Azerbaycan Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yabancı Sermayeli 10 Banka. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 97-109.
- Benli, Y. ve Karaca, S. S. ve Bozdan, D. N. (2018). Türkiye’de Katılım Bankalarının CAMELS Analizi ile Performanslarının Ölçülmesi. *Journal of Current Researches on Business and Economics*, 8 (2), 197-210.
- Christopoulos, A. G., Mylonakis, J. and Diktapanidis, P. (2011). Could Lehman Brothers' Collapse Be Anticipated? An Examination Using CAMELS Rating System. *International Business Research*, 4(2), 11-19.
- Gümüş, F. B. ve Nalbantlıoğlu, Ö. (2015). Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 17(2), 83-106.
- Gündoğdu, A. (2017). Türkiye’de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi. *Bankacılık Finansal Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 26-43.
- Kandemir, T. ve Arıcı, N. (2013). Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Değerleme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma (2001-2010). *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 18(1), 61-87.
- Karapınar, A. ve Doğan, İ. Ç. (2015), An Analysis on the Performance of the Participation Banks in Turkey, *Accounting and Finance Research*, 4(2), 24-33.

-
- Kaya, Y. (2001). Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi. BDDK MSPD Çalışma Raporları, 1-25.
- Komorowski, R., ve Kubiszewska, K. (2016), An Assessment of Islamic Banking in Bosnia and Herzegovina - a comparative analysis using the CAMELS approach. *Ekonomia Międzynarodowa*, 16, 367-371.
- Laghari, M. K., Jalbani, A.A.A. ve Rani, I. (2011). Comparative Analysis of NBP&MCB Performance Under CAMELS Model. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*. 3(1), 1106-1128.
- Roman, A. and Şargu, C. A. (2013). Analysing the Financial Soundness of the Commercial Banks in Romania: An Approach Based on the Camels Framework. *Procedia Economics and Finance*, 6, 703-712.
- Rozzani, N. and Rahman, R.A. (2013). CAMELS and Performance Evaluation of Banks in Malaysia: Conventional Versus Islamic, *Journal of Islamic Finance and Business Research*, 2(1), 36-45.
- Uslu, A. (2019). Türkiye'deki Yabancı Sermayeli Bankaların CAMELS Analizi ile Performanslarının Ölçümü. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (82), 199-220.